

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL II

Nr. 163.

Brășov, Luni, Marți 26 Iulie (7 August) 1888.

„Gazeta” ieșe în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prânz oră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brășov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Brășov, 25 Iulie st. v. 1888.

Mare svonă a făcut în Paris și în Berlin publicarea în „Nouvelle Revue” alu dómnei Julietta Adam a unui act secret alu principelui Bismark, deși încă nu se scie decă este autentică ori nu. E vorba de un raport alu cancelarului germanu cătră împăratul Fridericu III, în care din considerațiuni politice declară de inoportună căsătoria prințului de Battemberg cu principesa Victoria și-l sfătuesce a nu-și da învoiala sa.

Toți se întrăbă, cum a ajuns acestu importantu documentu în mâinile dómnei Adam? Unii îl declară de apocrif, alții susțin autenticitatea lui.

Caracteristică este observarea ce-o face diarul parisienu „La France” care dice: „Nu scim cum a putut obține dómna Adam împărțășirea unui documentu de așa mare importanță. Ne mărginim numai a accentua că directorea „Revistei Noue” a îndeplinit o faptă patriotică prin aceea că și la sciutu procura și că l'a publicat. Acestu raportu secretu alu principelui Bismark va avé în Europa de sigur unu ecou puternicu. Elu va aréta Rusiei ce încredere pôte avé în politica „aparentă” germană. Descoperirea vine tocmai la timp, imediatu după călătoria împăratului Wilhelm II la Petersburg.”

Alusiunea fôiei franceze la politica „aparentă” privesce unu pasagiu din acelu act, în care prințul Bismark recomandă împăratului numai o „neutralitate aparentă” față cu Rusia, dicéndu că acesta este *modus vivendi* alu politice germane în raportu cu cea rusescă.

Pressa francesă dá o deosebită însemnătate pasagiului din vorbă, din care ar resulta, că Germania este sinceră față cu Rusia. Și decă este așa atunci nu mai pôte fi vorbă de-o sinceră și strinsă apropiere între Germania și Rusia. Acésta este dorința și speranța rivalilor Germaniei dela Sena și de aceea se bucură ei de descoperirile „Nouei Reviste.”

Țarul a mai fost încă odată amărit în contra Germaniei prin publicarea unor documente apocrife în cestiunea bulgară. Numai întru târziu i s'a putut dovedi că nu erau autentice.

Publicațiunea din „Nouvelle Revue” urmăresce același scop, de a înstrăina pe Țarul de Germania. Se nasce numai întrebarea decă în casul de față se tracéza éráși numai de unu falsificat, de-o dibace compunere a unui act diplomaticu cu ajutorul notorilor și a vorbirilor prințului Bismark, ori este autentică publicațiunea?

Este băătoru la ochi că pre când unele foi berlinese ca „Vossische Ztg” numesce apocrifă publicațiunea „Nouei Reviste,” o parte a pressei oficiose germane consideră acésta publicațiune ca

în întregului ei, ori celu puțin în parte, autentică.

Mai multe toi ceru o grabnică rectificare, căci cancelarul n'a putut nicidecum pleda pentru o neutralitate numai aparentă față cu Rusia.

Se va incinge dér încă de aici încolo o discussiune înfocată asupra cuprinsului acelu act secretu și decă îi va și succede cancelarului germanu a dovedi, că a fost falsificat, cei ce au voit să turbure apele diplomației și să stérnescă din nou neîncrederea și pasiunile, cari se potoliseră încâtva în urma visitei împăratului Wilhelm la Petersburg, își vor ajunge scopul.

Acésta împrejurare însă dovedesce destul de viu, câtu de triste sunt raporturile dintre cele două națiuni mari ale apusului, decă au ajuns ca să rivalizeze în modul acesta pentru a-și câștiga grația Țarului.

Nimicu nu pôte să ne esplice mai lămurit în ce halu a ajuns adă politica europeană!

Călătoria împăratului germanu.

Dispozițiunile de nouă călătorie a împăratului germanu par a fi decise în principiu. Pentru luna lui August este pausă, în Septemvre va merge împăratul în Elsația-Lotharingia, de aici la Baden-Baden spre a se întâlni cu Victoria, regina Angliei; dela Baden-Baden va merge să viziteze pe împăratul Franciscu Iosif la Viena, din Viena la Roma unde va fi óspele regelui Umberto în Quirinal și astfel îi va face o vizită și Papii, cum făcuse și tatăl s'eu. Decă este corect acestu program atunci rămâne timp liberu pentru pretinsa contravisita a Țarului la Berlinu cătră începutu lunei lui Septemvre, dér scirea despre o întrevedere a celor 3 împărați își perde cu totul verosimilitatea, care și așa era problematică. În faptă se presintă de correspondentul din Petersburg alu diarul „Kreuzzeitung” întrevedere a celor 3 împărați, ca afară de resortul înțelegerilor de acolo și se anunță numai unu congresu, care s'ar ține în scopul revisuirii tractatului dela Berlinu, și se vor întruni prealabil ministrii.

Cehii tineri și guvernul austriacu.

Deputatul Cehilor tineri Herold, în vorbirea sa ținută Duminecă la Kutenburg, a caracterisat procedura clubului deputaților celor tineri dicéndu între altele:

Decă Cehii tineri ar avé convingerea, că guvernul actualu voesce într'adevăr să introducă autonomia și egala îndreptățire, atunci ar sprijini și ei guvernul. Inse guvernul nu voesce acésta și nici nu pôte voi, deorece poziția lui depinde dela constelațiunea esternă, de tractatul de alianță austro-germană și de dualismu. Nu e vorba de nimicu alteva, decât de efectuarea unei coalițiuni germano-maghiare, pentru ca Europa medie, care a fost reprezentată totdeuna de poporul germanu, să se pótă pregăti la lupta inevitabilă cu Slavismul. De aceea și-a mutat și Austria punctul s'eu de gravitațiune

cătră Balcani. Bazele acestei politice ale rassei germane nu se schimbă prin vre-o subvențiune s'eu prin vre-o bucăică de pâne aruncată. Trebuie decă se scie poporul cehu, căru scopu servește. Trebuie să scie că e unu popor, care are să fie legat prin acésta politică germano-maghiară și încatenat de tendințele acestei politice. Decă se sprijinesce guvernul din partea Cehilor și sprijinesce și acésta politică, aci zace marea eróre. De când a eșit poporul cehu din opozițiune și-a perdit și simpatiile vechi ale popórelor cari iubesc libertatea; prin urmare nu ne rămâne altă de făcutu, decât a deveni de nou deplin conșcii de convingerile naționale.

Raportul

Comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român despre activitatea sa în decursul anului 1887.

(Urmare.)

Cu toate recercările și solicitările adresate din parte-i factorilor competenți, încât pentru fundațiunea școlii centrale din Gherla, comitetul nici până în ziua de astăzi n'a ajuns în poziția a-și câștiga actele întemeiătoare originale, s'eu copile autentice despre numita fundațiune, și astfel a satisface indicatului concludu alu ultimei adunări generale, prezentându actualei adunări raportu specialu despre starea lucrului.

Încât pentru mandatul, ce ultima adunare generală a datu comitetului, de-a stării, ca eventualele deficite la întreținerea școlii susținute de Asociațiune să fiă acoperite din mijlocele speciale disponibile s'eu adunând spre acéstu scop, folosind la primul loc sumele intrate pentru acoperirea trebuințelor curente ale școlii și anticipând numai la timp de nevoia sumele necesare din cassa Asociațiunii. Veëndu, că, din cauza sortii materiale mașterea a poporului nostru, colectele într'incet și arată rezultate puțin satisfăcătoare, comitetul a hotărît a exmite la unu timp potrivit unu nou apelu cătră publicul român din patriă, ér de altă parte a ruga onoratele direcțiuni ale institutelor române de credit și economii din patriă, ca urmând laudabilu exemplu alu institutului de aceeași categorii din Sibiu „Albina”, prin punerea la cale a unei colecte în cercul lor de activitate în favorul școlii Asociațiunii, să-i vină acesteia într'ajutor. Comitetul ținéndu cont de rezultatele, ce prin măsura acésta a sa din urmă le-a obținut, speră a puté satisface în curéndu pe deplin atinsului concludu alu ultimei adunări generale.

Ceea-ce privesce în fine concludu referitoru la mandatul, ce l'a primit: de-a stării la împlinirea condițiunilor prescise, ca școla Asociațiunii să dobândescă dreptul de publicitate, comitetul în totu decursul timpului l'a avut în necurmată luare aminte; împrejurarea însă, că școla Asociațiunii e la Român singur în felul ei, încât pentru categoria, de care se ține, și că dintre tinerii Români în cursul studiilor lor, în trecut nici unu n'a avut motivu a reflecta la asemenea școle și a se pregăti anume, conformu legei statului Art. de lege XXXVIII din 1868, pentru prevederea învățământului în școle civile de fete, prin urmare lipsa de indiviđi anume cualificați pentru școla noastră i-au făcutu comitetului imposibilă până acum realizarea amintitei dorințe a Asociațiunii transilvane, care a fost și este și dorința lui proprie. Comitetul speră însă, că până la proxima adunare generală și în acéstu punctu va puté satisface atinsului concludu alu ultimei adunări generale.

Pe lângă numitele dispozițiuni pen-

tru executarea concludelor adunării generale, comitetul a luat măsurile de lipsă și cu privire la sumele votate în budgetu cu privire la administrațiune, la sprijinirea de studenți și învățacei la meserii, la fôia Asociațiunii și la școla de fete a Asociațiunii, resolvind în același timp și considerabilu număr de curenți intrate. Sumele votate în buget de adunarea generală pentru an 1887 după-cum Onorata adunare generală se va convinge din raciociniul alăturat, s'au flosit întocmai îndigitaților primite. Stipendiile conferite în anii premergători s'au lăsat în folosirea respectivilor stipendiști și ajuturăți, cari n'au terminat cursul învățaturii, dér au dovedit progresu îndestulător și purtare morală corăspunătoare. Încât pentru stipendiile devenite vacante în anul 1887 și pentru ajutórele date în favorul învățacilor de meserii din partea societății „Transilvania”, s'au scris concursu, și ele au fost conferite tinerilor însemnați în conspectul alăturat sub 1/ la acéstu raportu.

Din stipendiile amintite mai sus unu de 20 fl. din fundațiunea „Tofaléná,” menit pentru tiner descendent dintr'o familiă din fosta comună Tofaleu, care ar voi să se aplice la meserii nu s'a putut conferi din cauză, că unu concurentu, ce s'a prezentat, n'a întrunit condițiunile stipulate în concursu, și astfel suma acelu stipendiu s'a adaus la fondu.

Insemnăm mai departe totu cu privire la acéstu obiectu, că din stipendiile devenite vacante în decursul anului 1887 nu s'au mei conferit, nefind provădate în cadrulu budgetului votat de adunarea generală dela Sibiu din anul 1887 și anumit, unu stipendiu de 100 fl. menit pentru studenți dela școlele reale, și unu stipendiu de 300 fl. menit pentru studenți la academiile de silvicultură, ambele din fondul Asociațiunii, fiind de a se reduce, în înțelesul concludelor adunărilor generale din anii trecuți, împărțirea de stipendii la fundațiunile speciale. Ajutóre în anul 1887 nu s'au dat în deosebi în considerarea speselor, ce Asociațiunea continua a le avea cu susținerea școlii sale.

Dintre lăsamintele Asociațiunii celu rămas după fericitul I. Țițe din Deșiu s'a finalizat în sfârșit după multe pripeți, și suma realisată din vinderea realităților, aparținătoare, până la pregătirea actului fundațional, care este în lucrare, se administrează ca depositu la cassa Asociațiunii. De asemenea în studiul de terminare se află și lăsamintu după fericitul Avramu Iancu, rămânéndu a se efectui încă numai transatabularea pe numele Asociațiunii a obiectelor, ce compun numitul lăsamintu. În cauza celorlalte lăsaminte ale Asociațiunii transilvane încă pendente, comitetul continuă a ține evidența recerută și a urmări resolvirea câtu mai grabnică a acelor.

II.

Să vedem acum, care este starea școlii civile de fete cu internat, susținută de Asociațiune!

În anul scolaru acum expirat începerea școlii s'a putut face la timpul prescristu cu 1 Septemvre st. n. sub aceeași direcțiune, ca și în anul trecut. Cu același datu a început a funcționa și internatul împreună cu școla, de asemenea sub aceeași direcțiune, ca în anul trecut. Încă în decursul lunei lui Septemvre 1887 s'a fost făcutu apoi o schimbare atât în ceea ce privesce directoratul școlii, cât și directoratul internatului. Abdicéndu adecă, în urma unor dispozițiuni luate de comitetu pe baza dreptului și datorințelor sale de mandatariu alu proprietarului școlii, d-lu profesor seminariu Dr. D. P. Barcianu dela oficiul de directoru, ér d-șora baronesă Elena Popu dela oficiul de directoră a internatului, ambii sub cuvântu, că în susatinsese dispozițiuni luate

de comitetu și cuprinse în regulamentul internu pentru scôla Asociațiunii, precum și într'unu concludu luat deodată cu stabilirea numitului regulamentu, ar afla unu votu de neîncredere pentru persoanele lor, comitetul, deși nu a aflatu motivate abdicările, deorece dispozițiunile luate de elu nu se potu considera de votu de neîncredere pentru abdicantii, le-a primitu cu regretu, mai alesu după ce încercările de a-i face să și le retragă zadarnice i-au rămasu, încredându oficiulu de directoru în modu interinalu învătătorului provisoriu, d-lui Septimiu Albini, ér oficiulu de directoru a internatului în acelașu modu d-șorei Elena Petrașcu din Sibiu.

Sub acéstă conducere, sprijinită de delegatul numitu de comitetu în afacerile scolare în persoana profesorului seminarialu, d-lui Ioan Popescu, s'a continuat activitatea scôlei și a internatului cu acelașu succesu deplinu satisfăcătoru, ca și în anul trecut scolaru, multămită mai alesu conducătorilor respectivi. La scôla au funcționat, cu o singură excepțiune, același puteri didactice ca și în anul trecut, până la finea anului. Excepțiunea indicată e, ca cu începutul anului 1888 fostul invătătoru, d-lu Sabinu P. Barcianu, primindu dela comitatulu Sibiului unu stipendiu pentru de-a studia unele cestiuni economice, și-a cerutu demisiunea, și comitetul, deși scia, că unu invătătoru instituitu formalu, nu-și potu părăsi postulu în decursul anului scolaru, dér nevoindu a-l împedeca dela cariera, pentru care dorea să se cualifice, i-a primit abdicarea, înlocuindu-lu în postul avut prin d-lu Dr. Petru Spanu, absolventu alu facultăței filosofice dela universitatea din Jena și teologu absolutu. Insemnăm aici, că, ca o completare a organismului scolaru, pe lângă cele patru (4) cursuri originare a funcționat la scôla Asociațiunii în anul trecut cu celți mai bun succésu și cursul complementaru provădu în statutulu de organizare §. 4 al. 2 și 3, predându-se în elu materiile circumscrise în regulamentul votatu de comitetu cu datulu 31 Octomvre 1887 Nr. 486. Invățământulu în acestu cursu s'a provădu, după ce d-nii foști invătători Sabinu Barcianu și Enea Hodoșu nu s'au creduțu îndatorați a conlucera, pe lângă invătătorulu Septimiu Albini și invătătoarea Aurelia Filipescu, și în fine pe lângă d-șora directoru a internatului Elena Petrașcu, și din partea d-lui Ioan Popescu, profesor seminarialu și delegatu alu comitetului, a catechetului institutului, a d-lui Dr. I. Pușcariu, archimandritu și asessoru consistorialu, a d-lui Zacharia Boiu, asessoru consistorialu și membru alu comitetului și a d-lui Dr. Ioan Moga, medicu. Acestor dornii li-se aduce și pe calea acéstă cea mai căldurosă multămită pentru fatigiile ce însiși de buna voia și din modu gratuitu le-au luat asupră-și. Insemnăm mai departe, că cu sfârșitul anului scolaru curentu tôte posturile de invătători dela scôla Asociațiunii, după ce în decursulu timpului și invătătorii Septimiu Albini și Enea Hodoșu, precum și invătătoarea Aurelia Filipescu s'au declarat că pe viitoru nu mai reflectază la pos-

turile avute, comitetulu le-a declarat de vacante, escriindu concursu pentru ocuparea lor, și elu își va da tótă silința precum și-a dat și în trecut, de a aduce stabilitatea recerută în corpulu didacticu.

Speranțele, căroru comitetulu le-a datu expresiune în raportulu său din anul trecut, cu privire la scôla, în parte s'au realizat: Frecuentarea institutului în proporțiune cu anul scolaru trecut s'a duplicat aprôpe în anul scolaru acum expirat, dovada cea mai eclatantă, că acestu institutu se potu privi ca o necesitate pentru poporul românescu din patriă și că unei adencu simțite trebuințe a corăspunsu Asociațiunea transilvană atunci, când, apretându însemnătatea deosebită a femeiei pentru întreaga crescere și pentru viitorulu unui popor, a decisu înființarea unui asemenea institutu. Pe basa rapôrțelor, ce i-au venit dela factorii însărcinați cu conducerea scôlei, a contactului său cu publiculu externu, a informațiunilor, ce le-a primitu relativu la bunulu nume, de care se bucură scôla, comitetulu îndreptățitu se simte de a crede, că încâtu privesce impoporarea institutului cu eleve numărulu acestora va cresce din anu în anu, și prin urmare din acéstă parte esistența institutului se potu considera ca asigurată.

Încâtu pentru mersulu invățământului, basându-se mai alesu pe rapôrțele ce le-a primitu dela delegatul său în afacerile scolare, comitetulu se crede îndreptățitu a constata, că scôla noastră se află pe calea progresului, că întregu corpulu didacticu, în ceea ce privesce predarea materiilor de invățământu, și-a împlinitu cu zelul datorința, și că și în privința metodei s'au introdusu în decursulu anului expirat însemnate îmbunătățiri. Progresulu arătat în ceea ce privesce mersulu invățământului nu va lipsi nici în viitoru, cu atât mai vârtos nu, că comitetulu consciu de datorința sa în calitate de for de supraveghiere, a luat și va lua, cerându trebuința, măsurile necesare pentru preîntâmpinarea, eventualu delaturarea pedecilor și greutăților ce s'ar opune unui asemenea mersu.

Deși frecuența internatului a fostu cu multu mai mare ca anul trecut, fiindu numărulu elevor interne 43, venitele nici în anul acesta n'au atinsu suma trebuincioasă pentru acoperirea tuturor trebuințelor curente ale scôlei. Legitima speranță de o parte, că în viitoru se va mai mări numărulu elevor interne, ér de altă parte, că măsurile luate de comitetu, după cum s'a arătat mai sus, în ceea ce privesce colecta pentru scôla, și în fine luarea pe viitoru în regiă proprie a alimentării, ceea ce promise unu câștigu siguru materialu în favorulu scôlei, — tôte acestea voru contribu, credem noi, ca în viitoru spesele împreunate cu scôla să se potă acoperi pe deplinu din venitele speciale.

(Va urma).

SCRILE DILEI.

Elevele din internatul Reunionei femeilor române din Brașov invătă aici,

pe lângă menajulu casei, diferite lucruri de mână, ce cadu în sfera unei bune economie; între altele invătă a tórce, a țese pânză, postavu, covóre și alte lucruri ce se țin de industria de casă. Cu ocaziunea examenelor publice dela institutele noastre au fostu o parte din lucrurile acestea expuse și damele române, cari le-au vedutu, și-au exprimat deplina lor satisfăciune. Intre țeseturile amu vedutu pânză bună, stoffe de haine (costume) bărbătesci și femeiesci, covóre, cari se potu cumpăra pe lângă prețurile cele mai moderate. Cei ce dorescu a-și procura astfel de stoffe au să se adreseze la d-na Maria Belu, dirigenta institutului. Astfelu de amatori au mai înteu avantajulu că cumpără stoffe bune, solide și trainice; alu doilea factu unu bine internatului, căci partea cea mai mare din venitul curatu este în favorulu internatului.

Din incidentulu *adunării generale a societății pentru fondă de teatru română*, ce se va ține în Lugosș la 15 și 16 Septemvre n. c., Românii din Lugosș au alesu unu comitetu arangiatoru, alu căruia presidentu este d-lu Mihail Beșanu, v.-presidentu d-nii Coriolanu Brediceanu, Ioan Nedelcu și G. Mărtinescu. Programa e interesantă. Pe lângă adunare se va arangea balu, concertu, reprezentațiune teatrală, producțiune tuturor corurilor de plugari.

D-lu *Georgiu Vlassa*, fostulu profesor la gimnasiulu din Blașiu și actualulu cooperatoru c. r. castrenșu și propopu în archidieceasa Blașului, a dăruitu pe sêma scôlei poporale gr. cat. române din comuna sa natală Cicudiulu de Câmpia patru acțiuni originale de ale institutului de creditu și economii „Arieșana” din Turda, ca scopulu, ca aceste acțiuni să rămână ca fondu permanentu din ale căruia interese să se îmbunătătescă salarul invătătorului, să se provădu scolarii cu cărți etc. — Faptu laudabilu și demnu de imitat!

În ministeriulu comunu de răboiu se lucră la unu proiectu referitoru la *învețarea limbei maghiare în institutele militare*. Conformu acestui proiectu, elevii, cari nu sunt de naționalitate maghiară, voru trebui să-și însușescă acéstă limbă, pentru ca să potă și conversa.

După cum scrie „Românulu,” Regele și Regina României, întorcându-se în țeră, se voru opri câteva zile la Viena unde voru visita pe Maiestatea sa Franciscu Iosif.

După tôte scirile ce se primescu din Bulgaria și după spuselu refugiaților bulgari, cari din Rusia se apropiă pe diferite drumuri de țera lor, o *mişcare de natură revoluționară* se pregătesce peste Dunăre.

Cetim în „România”: Se vorbește cu ore care siguranță, că M. S. Regele României va avé o *intrevădere politică* cu împăratulu Germaniei.

Pentru anul viitoru scolaru se vor da pe calea concursului 15 *stipendii de câte 60 fl.* din fondurile archidieceane din Sibiu destinate pentru elevii din despărțământulu pedagogicu alu seminarului archidiecean de acolo. Concurrenții au a-și presenta rugările la Consistorulu archidiecean până la 19 (31) Augustu inclusiv.

Tinerii cari dorescu a întra ca elevi în *seminarul teologicu-pedagogicu din Arad* au a-și trimite rugările până la 15 Augustu st. n. Ascultătorii de teologi vor fi internați numai în seminaru și au să plătescă 120 fl. pe anu, dintre cari 40 la începutu. Preparanții internați în alumneu voru plăti pe anu 50 fl. Scutiți voru fi numai cei de totu sêraci.

Unu *drotosș anti-kulturegylolistu*. De când vinu drotosși (drotari) prin Brașov, aceștia nu și-au recomandat marfa lor decâtu numai în limba maghiară. În zilele trecute furămu însă surprinși a auzi pe stradele suburbiului Scheiu din Brașov unu drotosșu recomandându-și marfa sa — bine înțelesu prin strigare — în limba română. Ce dițu Kulturegylolistii la acéstă aparițiune?

„Rom. Lib.” scrie, că d-ra Teodorini și-a anunțat sosirea în România pe la finele lui Septemvre, când dorește să asiste la inaugurarea teatrului din Craiova, ce pörtă numele său, dându, împreună cu actorii locali, o reprezentațiune-concertu. D'acolo generosa și talentata Româncă are intențiunea d'a visita Bucurescii, Galații, Iașii, ca astfelu fiecare din aceste orașe să profite de trecerea sa prin țeră, auzindu'i vocea și aplaudându'o cu dragoste. Eță piesele și bucățile, în cari confrății noștri de peste munți voru avé să aplauzeze pe distinsu artistă română: *Norma, Travatore, Traviata, Freischütz, Faust, Elisir d'Amore, Aida, Africana, Vesperi siciliene*. — fragmente din *Cid* și *Herodiada*. D-ra Teodorini aduce cu sine o trupă în care sunt elemente d'o reală valóre.

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

SIGURD și SINGORRA.

(Basnu scandinavu.)

Trăia odată unu împăratu, care avea moșii întinse. Era forțe răboinicu și uneori sta totu anul pe corabia lui de răboiu.

Intr'o di se vedu împiedecatu în mijloculu mării, așa că nici nu se putea duce înainte nici nu se putea înlôrce înapoi și nimeni nu putea pricepe întâmplarea acéstă. Atunci împăratulu uitându-se în dreapta și în stânga, vedu, lângă botulu dinaintea corăbiei, o zină de mare*) și închipuindu-și că ea îl oprise o întrebă ce vrea.

— „N'ai să te poți urni d'aici decâtu decâtu mi fâgăduesci s'eu dai pe cea dintei ființă viă pe care o vei vedé când

*) Zină de mare, *Hafsfra*, în limba scandinavă, femeă de mare, figură mitologică pe care o întelnim în tradițiunile scandinave. Este câte odată imaginea Sirenei vechi seu a Lore Ley a Rinului, alteori este personificarea valului plângătoru seu alu talazului infuriat. Hafsfra are, în fundulu mării, peșteri scinteătoare de pietre scumpe și grădiri nespuse de mari.

te vei scobori pe uscatu!” răspuse zina asta.

Împăratulu, negăsiindu altu mijlocu ca să-și capete libertatea primi fără condițiă. Numai decâtu porni corabia și lunecă repede pe valuri.

Împăratulu avea unu singuru copil, unu flăcăiașu mândru de 15 ani, pe care-lu chema Sigurd, pe care-lu iubea nespuse de multu și de care era forțe iubit. Cum zări Sigurd flamura corăbiei împărătesci, alergă pe prundu ca să fiă elu celu dintei să salute pe tatălu său. Împăratulu se înfioră când îl vedu și când își aduse aminte ce fâgăduise. Își întorse ochii dela elu și trăgându nădejde că o să înșele pe răutăcioasă zină, își pironi privirea pe unu berbecu, pe urmă pe o găscă, care se plimba pe mal.

Porunci să arunce pe bërbecu în mare. Însé numai decâtu încep u furtună cumplită și talazurile aruncară pe berbecu mortu în grădina împăratului. Se vede că Hafsfra veduse ce făcuse împăratulu și d'aceea se înfuriase.

Împăratulu încercă încă odată s'o înșele puindu să s'arunce în mare găscă, pe când elu se da josu din corabiă. Începu ér furtuna și găscă mortă fu aruncată de talazuri în grădina împărătescă.

Nu mai încăpea îndoială: neîndurata zină cerea să i se dea adevărata victimă și bietulu tată nu se putu hotărî să-și dea copilulu.

Dér care omu poté să scape de urșita lui?

Sigurd se plimba într'o di cu alți băeți de virsta lui pe malulu mării. Deodată din apă iese o mână albă, apucă pe băiatu vîrtos și-lu trage în fundulu mării, într'unu palatu de aur și de cristalu, unde ședea zina.

În palatul zinei mai erau și alți prinți furati totu astfelu de crunta împărătesă a părții acesteia de mare și printre ei era și o domniță frumosa, pe care o chema Singorra, care ședea de șapte ani în robia la zina. Trebuie să sciți însé că pe Singorra o ocrotea și o înveța în taină o ursitoare bună.

Singorra și Sigurd se iubiră și-și făgăduiră să se căsătorească unulu cu altulu decât se voru puté întorce odată în țera lor.

Intr'o di zina chemă pe feciorulu împăratului și-i dișe: — Vedu că-ți place Singorra, rôba mea. O să-ți ceru trei lucruri. Déca le vei împlini după voia mea îți dau pe fată și pe urmă te poți întorce pe pământu cu densa, de unde

nu, ai să rămâi aci până când vei muri. — O să încercu să facu ce-mi poruncesci! răspuse Sigurd.

Vrăjitoarea îl duse p'o câmpia mare pe care creșeau numai burueni de mare și-i dișe: — Trebuie ca ați chiar, până nu apune sôrele, să cosesci tótă érba asta și s'o pui pe urmă ér pe tulpina ei pentru ca să crească ca și până acum.

Zina plecă după ce dișe vorbele astea. Feciorulu împăratului se puse numai decâtu pe lucru și cosi, și cosi până când vedu că cu tótă bunăvoința lui și cu tótă voincia lui nu puté să facă ce-i poruncise zina în așa puțină vreme. Se puse josu, forțe mâhnitu și încep să plângă.

Singorra s'apropiă de densulu și-lu întrebă: — Pentru ce plângi?

— Vai! zina mi-a poruncitu să cosescu tótă livadea asta și pe urmă să punu fiecare firu de érba la locu pe tulpina lui. Și tótă munca asta trebuie să fiă gata până la apusul sôrelui, căci altfelu am să fiu despărțitu de tine și osânditu ca să rămân aci tótă vieța! răspuse Sigurd.

— O să-ți ajutu eu, decâtu mi fâgăduesci s'eu rămâi credinciosu și să nu mă înșeli niciodată! răspuse fata împé-

Schimbare de locală.

Subsemnatul face cunoscută onor. publică din oraș și împrejurime, că s'a mutat cu prăvălia sa de manufacture în

Strada Flosului No. 26.

Casa văduvei Gross.

Cu înaltă stimă

Iosif Schul.

111,3-2

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 10 de minute sera.
Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 10 minute dimineața.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accelerat Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața.
Trenul mixt Nr. 318: 1 oră 55 minute după amiez.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amiez.
Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute sera.

2. Dela București la Brașov:

Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după amiez.
Trenul accelerat Nr. 301: 10 ore 12 minute sera.

Nr. 7969-1888.

18 M 2-1

PUBLICAȚIUNE.

Pentru darea în antreprisă a lucrărilor de pavagiu și a presăratului cu petriș, ce sunt a se face între Strada Vămei și sfârșitul Uliței negre cu prețul preliminar în suma de 10,115 fl. 57 cr. v. a., se va ține **Lună la 13 August** st. n. a. c. pertractarea ofertelor scrise în oficiul economiei orașenești din loc.

Doritorii de a lua în antreprisă sunt deci invitați a preda ofertele lor în scris, sigilate și provădute cu timbru de 50 cr., în cari sunt a se arăta precis prețurile singurate în cifre și cu litere ce le cer pentru fiecare din aceste lucrări, asemenea trebuie să conție și declarațiunea, precum că oferentului îi sunt bine cunoscute condițiunile de ofertă, și că se supune lor necondiționat. Predarea ofertelor este a se face, până la **13 August a. c. 12 ore înainte de prânz, d-lui Ernst Hintz, economul orașenești.**

Deschiderea ofertelor de către comisiune se face la **13 August a. c. 3 ore p. m.** în oficiul de economie orașenească, unde până la ziua pertractării se poate lua informațiune despre condițiunile de ofertă, de măsurătoare și a deviatului, precum și planul pentru regulare. Ofertelor este a se adăoga ca vadiu 5% dela suma totală cerută în bani gata, seu în valori cu curs la bursă.

Magistratul orașenești.

Nou abonament

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie 1888 st. v. s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amici și prietorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

pe șese luni 6 fl.

pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci,

pe șese luni 20 franci,

pe un an 40 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoască a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în tutungeria **I. Gross, în librăria Nicolae Ciurcu și Albrecht & Zillich.**

Se deschide abonament pre anul 1888

la

AMICUL FAMILIEI. Diar belectric și enciclopedic-literar — cu ilustrații. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a lunii în număr câte de 2—3 côle cu ilustrații frumoase; și publică articlii sociali, poezii, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractează cestium literare și științifice cu reflesione la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindena, precum și a celorlalte populații din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijiile vieții; și preste totu nisuesce a întinde tuturor indiviilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

PREOTUL ROMÂN. Diar bisericesc, scolar și literar — cu ilustrații. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrații, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștiia mulțime de predice pre dumineci, serbător și diverse ocașii, mai alesu funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă totu soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericesc, scolară și literară. — Prețul de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci—lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postale.

Colectanții primesc gratisu totu alu patruea esemplar.

Numeri de probă se trimitu gratisu ori-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totu de aci se mai potu procura și următoarele cărți din editura propriă:

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunsfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesce la tote serbătorile de peste an, de I. Papiu. Unu volum de preste 26 côle. Acest op de cuvântări bisericesce întrece tote opurile de acestu soi aparute până acum — avându și o notiță istorică la fiă-care serbătoare, care arată timpul introducerei, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva serbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novej: **Idealul pierdut** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codreanul craiului codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Elu trebuie să se însore. Novelă de Maria Schwart, traducere de N. F. Negruțu. Prețul 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoșu. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluțu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volum de 192 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafir și violele, poezii populare, culese de Ioan Popu Reteganu. Unu volum de 14 côle. Preț. 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa seu Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sătenului Român. Cartea I, II, III, IV, cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la tote patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de recepte din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui esemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-unu op, întocmit după lipsele școlilor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea il și recomandăm mai alesu directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. Gr. Borgovan. Prețul 15.

Manual de Gramatica limbei române pentru școlele poporale în trei cursuri de Maxim Popu, profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manual aprobat prin ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datu 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețul 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioan Buteanu, prof. gimn. Unu volum de peste 30 côle. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțu, profesor. Op aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datu 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică foarte bogată a acestui op — cuprindend compozițiuni de totu soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuința

cu multu folos de către preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școlă poporală pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trifu profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesce foarte frumoșe ilustrată. Prețul unui esemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxu 1.50—2.50

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesce — frumoșe ilustrată, pentru pruncii scolar de ambe secsele. Prețul unui esemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolar de ambe secsele, Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplar e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visul Prea Săntei Vergure Maria a Născătoare de D-zeu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icône frumoșe. Prețul unui esemplar spedit franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețul unui esemplar legat și spedit franco e 15 cr.